ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420124521
Lietas arhīva Nr. AA43-0247-22/12
ECLI:LV:ADAT:2022:0707.A420124521.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2022.gada 7.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Kaspars Berķis,
tiesneses Ilze Amona un Valda Zommere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „/Nosaukums A/" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam piešķirt SIA „/Nosaukums A/" darba ņēmējam /pers. A/ atbalstu par dīkstāvi par 2020.gada novembri, sakarā ar SIA „/Nosaukums A/" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 13.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „/Nosaukums A/" 2020.gada 7.decembrī lūdza Valsts ieņēmumu dienestu (turpmāk – dienests) piešķirt pieteicējas darba ņēmējam /pers. A/ atbalstu par dīkstāvi par 2020.gada novembri.

Dienesta amatpersona ar 2020.gada 15.decembra lēmumu Nr.30.3-17.3.1/NNVP/69338 atteica piešķirt atbalstu (turpmāk – sākotnējais lēmums). Pieteicēja sākotnējo lēmumu apstrīdēja.

Ar dienesta 2021.gada 15.janvāra lēmumu Nr.30.3-22.7/22.7/222 (turpmāk –Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts, ka pieteicējas darba ņēmējam /pers. A/ (pieteicējas amatpersona, vienīgais deklarētais darba ņēmējs) no 2020.gada 1.augusta līdz 31.oktobrim (arī no 2021.gada 1.janvāra līdz 31.jūlijam) nav deklarēta darba samaksa. Tādējādi nav konstatējams Ministru kabineta 2020.gada 24.novembra noteikumu Nr.709 „Noteikumi par atbalstu par dīkstāvi nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 izraisītās krīzes apstākļos" (turpmāk – Atbalsta noteikumi) 1.1.apakšpunktā un 2.punktā noteiktais kompensējamais objekts – darba ņēmēja darba atlīdzība. Tāpēc nav pamata piešķirt Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunktā paredzēto atbalstu par dīkstāvi darbinieka atlīdzības kompensēšanai.

[2] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par pienākuma uzlikšanu dienestam piešķirt /pers. A/ atbalstu par dīkstāvi 2020.gada novembrī.

Pieteikumā argumentēts, ka pieteicējas iesniegtajās deklarācijās ir deklarēta pieteicējas darba ņēmēja darba samaksa – 0 *euro*. Šādos apstākļos pieteicējas darba ņēmējam izmaksājams Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunktā paredzētais atbalsts par dīkstāvi minimālajā 330 *euro* apmērā.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 13.jūlija spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējas darba ņēmējam par 2020.gada novembri izmaksājams Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunktā minētais atbalsts par dīkstāvi minimālajā 330 *euro* apmērā, ņemot vērā, ka pieteicējas iesniegtajos darba devēja ziņojumos par 2020.gada augustu–oktobri nav deklarēta darbinieka darba samaksa jeb, kā to interpretē pieteicējs, deklarētā darbinieka darba samaksa atbilst 0 *euro*.

[3.2] Saskaņā ar Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunktu kopsakarā ar 27.punktu atbalstu par dīkstāvi, ņemot vērā darba devēja dienestā deklarētos datus, darbiniekam nosaka 70% apmērā no deklarētās mēneša vidējās bruto darba samaksas par laikposmu no 2020.gada 1.augusta līdz 31.oktobrim vai no to deklarēto mēnešu vidējās bruto darba samaksas pēc 2020.gada 1.augusta, kuros darbinieks faktiski strādājis pie konkrētā darba devēja, bet ne mazāk kā 330 *euro* par 2020.gada kalendāra mēnesi un ne vairāk kā 1000 *euro* par kalendāra mēnesi.

Minētajā normā kā pašsaprotams ir pieņemts, ka darbiniekam par darbu tiek aprēķināta un izmaksāta (un attiecīgi – deklarēta) darba samaksa. Tādējādi ar deklarēto mēneša bruto darba samaksu par 2020.gada augustu–oktobri vai tiem mēnešiem, kuros darbinieks faktiski strādājis, ir saprotama reāla darba samaksa.

To apstiprina Atbalsta noteikumu projekta anotācijā (*http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40494724*) norādītais, ka

minimālā atbalsta summa – ne mazāk kā 330 *euro* – ir noteikta atbilstoši neto minimālajai algai valstī. Respektīvi, Atbalsta noteikumu izstrādē ir prezumēts, ka darbinieks par darbu saņem ne mazāk par minimālo darba algu, kas attiecīgi ir kompensējama dīkstāves periodā.

Atbalsta noteikumi paredz atbalstu, lai dīkstāves periodā kompensētu darba devēju izdevumus darbinieku atlīdzībai. Uz to norādīts arī Atbalsta noteikumu projekta anotācijā, minot, ka noteikumu mērķis ir atbalstīt darba devējus, kas pilnībā neveic darbinieka saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības dīkstāves periodā.

Savukārt gadījumā, ja darbiniekam darba samaksa netiek aprēķināta un izmaksāta, tad, kā pareizi norāda dienests, nav objekta, kuru kompensēt ar atbalstu.

Līdz ar to nav pareiza pieteicējas sniegtā Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunkta interpretācija, ka atbalsts par dīkstāvi šajā normā paredzētajā minimālajā apmērā izmaksājams arī gadījumā, ja par normā minēto periodu (2020.gada augustu–oktobri) darbiniekam atlīdzība faktiski nav aprēķināta, bet ir vienīgi iesniegti darba devēja ziņojumi, kuros nav norādīta darbinieka atlīdzība.

[3.3] Tā kā pieteicējas iesniegtajos darba devēja ziņojumos par 2020.gada augustu–oktobri nav deklarēta darbinieka darba samaksa, neizpildās Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunkta kritēriji atbalsta par dīkstāvi piešķiršanai pieteicējas darbinieka atlīdzības kompensēšanai. Citi pieteicējas norādītie apsvērumi nevar ietekmēt šo secinājumu. Tāpēc pieteikums ir noraidāms.

[4] Pieteicēja pārsūdzēja pirmās instances tiesas spriedumu. Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa ir kļūdaini interpretējusi Atbalsta noteikumu normas. Nepamatots ir pirmās instances tiesas apgalvojums, ka gadījumā, ja darba samaksa netiek aprēķināta un izmaksāta, tad nav objekta, kuru kompensēt ar atbalstu, jo Atbalsta noteikumi šādu atbalsta ierobežojumu nemaz neparedz, nedz tulkojot tos gramatiski, nedz vēsturiski vai teleoloģiski. Pieteicējas ieskatā, atbilstoši Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunktam atbalsts par dīkstāvi normā paredzētajā minimālajā apmērā izmaksājams arī gadījumā, ja darbiniekam deklarētā atlīdzība ir 0 *euro*. Savukārt tie gadījumi, kad dienests ir tiesīgs nepiešķirt atbalstu, ir ietverti Atbalsta noteikumu 12.punktā. Ne dienests, ne tiesa nav tiesīgi atteikt atbalstu citos gadījumos.

Tiesa nav arī ņēmusi vērā, ka uzņēmējdarbības ierobežojumi sākās jau no 2020.gada marta, kas liedza pieteicējai pilnvērtīgi strādāt. Pieteicējas pamatdarbība ir saistīta ar izglītojoša rakstura semināriem, kurus klātienē vairs nevarēja sniegt, tādēļ arī ienākumi par 2020.gada augustu–oktobri nevarēja tikt aprēķināti, jo nebija no kā tos aprēķināt. Līdz ar to vispār nebija iespējas gūt nekādus ienākumus, kas ļautu aprēķināt un izmaksāt jebkādu algu.

[5] Dienests paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norādījis, ka uzskata to par nepamatotu. Dienesta ieskatā pirmās instances tiesa ir pamatoti atzinusi, ka konkrētajā gadījumā neizpildās Atbalsta noteikumu 6.1.apakšpunktā noteiktie kritēriji atbalsta par dīkstāvi piešķiršanai.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, kā arī izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar lietas dalībnieku sniegtajiem argumentiem, apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa spriedumā ir izvērtējusi visus lietas izspriešanai būtiskos apstākļus. Pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Ievērojot minēto, apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un atkārtoti izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

[7] Attiecībā par apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem Administratīvā apgabaltiesa papildus norāda, ka nav pamatots pieteicējas viedoklis, ka dienests ir tiesīgs nepiešķirt atbalstu tikai Atbalsta noteikumu 12.punktā paredzētajos gadījumos. Minētā noteikumu norma noteic tos gadījumus, kuros, neskatoties uz to, ka ir izpildīti visi citi Atbalsta noteikumos paredzētie kritēriji atbalsta saņemšanai, atbalsts tomēr netiek izmaksāts. Piemēram, ja darba devējs nav iesniedzis dienestā visas nodokļu deklarācijas un gada pārskatus par pēdējiem 12 mēnešiem pirms ārkārtējās situācijas (12.1.punkts), darba devējam lēmuma pieņemšanas dienā ir aktuāls maksātnespējas process (12.3.punkts), u.c.

Konkrētajā gadījumā nav izpildījušies Atbalsta noteikumos noteiktie kritēriji, lai pieteicēja varētu pretendēt uz strīdus atbalstu, jo saskaņā ar Atbalsta noteikumu 1.1.apakšpunktu un 2.punktu pieteicējas prasītā atbalsta mērķis ir kompensēt darba devējam tā darbiniekam izmaksājamo atlīdzību dīkstāves periodā, ja tāda ir iestājusies, ņemot vērā valstī no 2020.gada 9.novembra izsludināto ārkārtējo situāciju. Taču pieteicēja noteikumos paredzētajā periodā pirms dīkstāves no 2020.gada 1.augusta līdz 31.oktobrim nemaz nebija nodarbinājusi konkrēto darbinieku un nebija tam maksājusi atlīdzību, ko apstiprina pieteicējas dienestā iesniegtās deklarācijas, kurās darbiniekam deklarētā izmaksātā atlīdzība ir 0 *euro*. Līdz ar to pieteicēja nevar prasīt kompensēt atlīdzību darbiniekam, ja tā šādu atlīdzību nemaz nav maksājusi.

[8] Arī apelācijas sūdzībā norādītais, ka pieteicējai sakarā ar Covid-19 krīzi nebija ienākumu jau no 2020.gada marta, kas liedza izmaksāt atlīdzību, nav pamats prasīt konkrēto Atbalsta noteikumos paredzēto atbalstu.

Likumdevējs ir pieņēmis Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumu, kura mērķis ir noteikt tiesisko kārtību Covid-19 infekcijas izplatības laikā, paredzot atbilstošu pasākumu kopumu Covid-19 izplatības seku pārvarēšanai un īpašus atbalsta mehānismus un izdevumus, kas tieši saistīti ar Covid-19 izplatības ierobežošanu, lai nodrošinātu

sabiedrības ekonomiskās situācijas uzlabošanos un veicinātu valsts tautsaimniecības stabilitāti. Saskaņā ar minētā likuma 2.pantu Ministru kabinets, izvērtējot ekonomisko situāciju, nosaka kritērijus un kārtību nepieciešamo pasākumu un īpašo atbalsta mehānismu piemērošanai nodokļu maksātājiem, kurus skārusi Covid-19 izraisītā krīze. Līdz ar to apstāklis, ka pieteicēja nevar pretendēt uz konkrēto atbalstu, nav šķērslis pieteicējai pretendēt uz citiem valsts atbalsta pasākumiem, kuri valstī noteikti Covid-19 krīzes seku mazināšanai.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma, 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt SIA „/Nosaukums A/" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam piešķirt SIA „/Nosaukums A/" darba ņēmējam /pers. A/ atbalstu par dīkstāvi par 2020.gada novembri.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma pieņemšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents K.Berķis

Tiesneses I.Amona

V.Zommere